

Vistelser i skog och mark 2018–2019

I tätort och landsbygd och ur ett
ekonomiskt perspektiv

Vistelser i skog och mark 2018–2019 I tätort och landsbygd och ur ett ekonomiskt perspektiv

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för befolkning och
välfärd

Solna strandväg 86,
171 54 Solna
+46 10 479 40 00

Förfrågningar Göran Nordström
+46 10 479 50 15
ulfsilc@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.

Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:

Källa: SCB, Vistelser i skog och mark 2018–2019. I tätort och landsbygd och ur ett ekonomiskt perspektiv

Visits to the forests and fields 2018–2019. In urban and rural areas and from an economic perspective

Producer Statistics Sweden, Population and
Welfare department
Solna strandväg 86,
SE-171 54 Solna, Sweden
Sweden +46 10 479 40 00

Enquiries Göran Nordström
+46 10 479 50 15
ulfsilc@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication. However, remember to state the source as follows: Source: Statistics Sweden, Visits to the forests and fields 2018–2019. In urban and rural areas and from an economic perspective

ISSN: 1654-1707 (Online)

URN:NBN:SE:SCB-2021-LEBR2101_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Inledning

Friluftslivets betydelse för hälsa och välbefinnande har varit känd under lång tid, och har kunnat bekräftas genom en rad olika undersökningar. Kunskaps-sammanställningar finns hos bland annat Folkhälsomyndigheten¹ och Svenskt Friluftsliv².

I Regeringens mål för friluftspolitiken³ ingår att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv. Naturvårdsverket har därför getts i uppdrag att samordna myndigheternas arbete för att bevara och utveckla förutsättningarna för friluftslivet⁴.

Under 2021 pågår en särskild satsning för att få fler människor att utöva friluftsliv och öka medvetenheten hos befolkningen om friluftslivets värden och allemansrätten. Mer information om *”Friluftslivets år 2021 Luften är fri”* finns på projektets hemsida⁵.

SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF/SILC) syftar till att belysa och följa utvecklingen av levnadsförhållandena i Sverige i ett brett perspektiv. Frågor om fritidsaktiviteter utgör en viktig del av detta, men utrymmet för specifika frågor om friluftsliv är ytterst begränsat. Från och med 2018 ingår endast intervjufrågan om man *under de senaste 12 månaderna varit ute i skog och mark*, samt en uppföljande fråga om *hur ofta* man varit ute.

Hos de myndigheter som sedan 2009 tillsammans arbetat för att lyfta friluftslivets frågor finns ett uttalat intresse för det tätortsnära friluftslivet, i omedelbar anslutning till människors boende och vardag⁶. Därför har innehållet i denna rapport främst kommit att inriktats emot friluftsliv utövande ur ett tätorts- och landsbygds-perspektiv, med olika alternativa indelningsgrunder för tätbebyggda områden och glesbefolkade områden. Dock vet vi inte utifrån intervjufrågans utformning var friluftslivet har utövats.

Utöver detta ges även i rapporten en belysning av friluftslivet utifrån befolkningens ekonomiska och materiella levnadsförhållanden 2018–2019, samt viss jämförelse med motsvarande förhållanden 2014–2015.

---

¹ [Friluftslivets betydelse för människors hälsa och välbefinnande \(folk-halsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

² [Mer-friluftsliv.pdf \(svenskfriluftsliv.se\)](https://www.svensktfriluftsliv.se)

³ [Framtidens-friluftsliv-m2010.22 \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se)

⁴ [Arbete för friluftslivet - Naturvårdsverket \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

⁵ [Om luften är fri | Luften är Fri \(luftnarfri.nu\)](https://luftnarfri.nu)

⁶ [Tätortsnära natur och friluftsliv. Redovisning av regeringsuppdrag. Naturvårdsverket, skrivelse 2017-12-20](https://naturvardsverket.se)

Friluftslivet är mest omfattande i glesbefolkade områden

Att regelbundet vara ute i skog och mark är vanligast bland personer i glesbefolkade områden. Ju tätare bebyggelse desto mindre vanligt är det att vistas i naturen. I glesbefolkade kommuner är 4 av 10 personer ute i skog och mark minst en gång i veckan, medan det bland boende i mindre städer eller förorter är drygt 3 av 10. Bland boende i de större städerna och tätorterna är det färre än 3 av 10 personer som är ute i skog och mark varje vecka.

Alternativa indelningar av glesbygd – tätort

Statistiken från SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF/SILC) över vistelser i skog och mark kan redovisas utifrån flera olika områdesindelningar. Dels rent geografiska indelningar av kommuner och län/regioner, och sammanslagningar av dessa till exempelvis olika NUTS-områden⁷. Dels finns sammanslagningar av kommuner som rent geografiskt inte behöver befinna sig intill varandra, men som ur olika aspekter liknar varandra utifrån befolkningsantal och befolkningstäthet, såsom i Eurostats klassificering av Urbaniseringsgrad. Kommuner grupperas också utifrån funktionella egenskaper som hänger samman med exempelvis näringsverksamhet, pendlingsmönster och arbetsmarknad. Exempel på sådana områdesindelningar är SKR:s (Sveriges kommuner och Regioner) kommungruppsindelningar.

Det finns även konstruerade områdesindelningar under kommunnivå. Demografiska statistikområden, eller DeSO, tar enkelt uttryckt hänsyn till befolkningsstorleken och kopplingen tätort utanför tätort. Totalt rör det sig om närmare 6 000 delområden i landet som demografiska och socioekonomiska egenskaper kan kopplas till. Mer om dessa områdesindelningar finns i kapitlet Bakgrundsfakta och begrepp, sist i denna rapport.

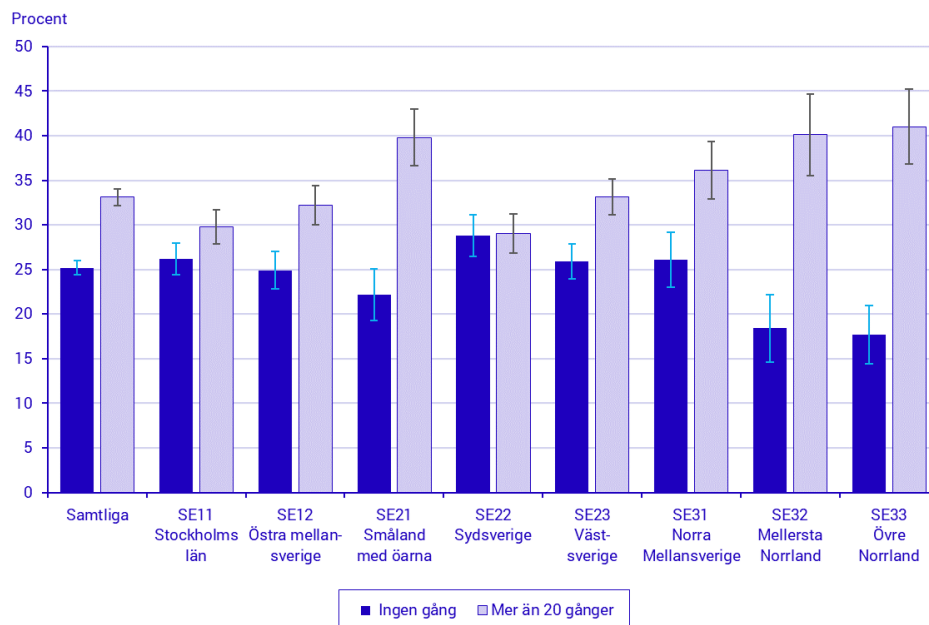
Utfallet på en studerad egenskap, i det här fallet benägenheten att på fritiden vistas i skog och mark, kommer därmed att variera beroende på vilken sorts regional indelning som statistikredovisningen sker utifrån. Diagram 1 visar andelen i befolkningen 16 år och äldre som inte varit ute i skog och mark alls under de senaste 12 månaderna 2018–2019, samt andelen som varit ute minst en gång i veckan (eller mer än 20 gånger). I redovisningen där länen slagits samman till så kallade NUTS2-områden, kan utläsas ett geografiskt mönster där personer i landets norra regioner oftare är ute i skog och mark jämfört med befolkningen i de södra delarna. Undantaget utgör Småland med Öland

---

⁷ [EU:s regioner - NUTS \(scb.se\)](https://scb.se/regioner-nuts). Hämtad 2021-03-15

och Gotland, som i detta avseende mer liknar norra Sverige. De geografiska skillnaderna är mer uttalade för män än för kvinnor.

Diagram 1. Vistelse i skog och mark: Inte alls, och minst en gång i veckan (eller mer än 20 gånger) under de senaste 12 månaderna 2018–2019 efter områdesindelning enligt NUTS2. Personer 16 år och äldre. Procent

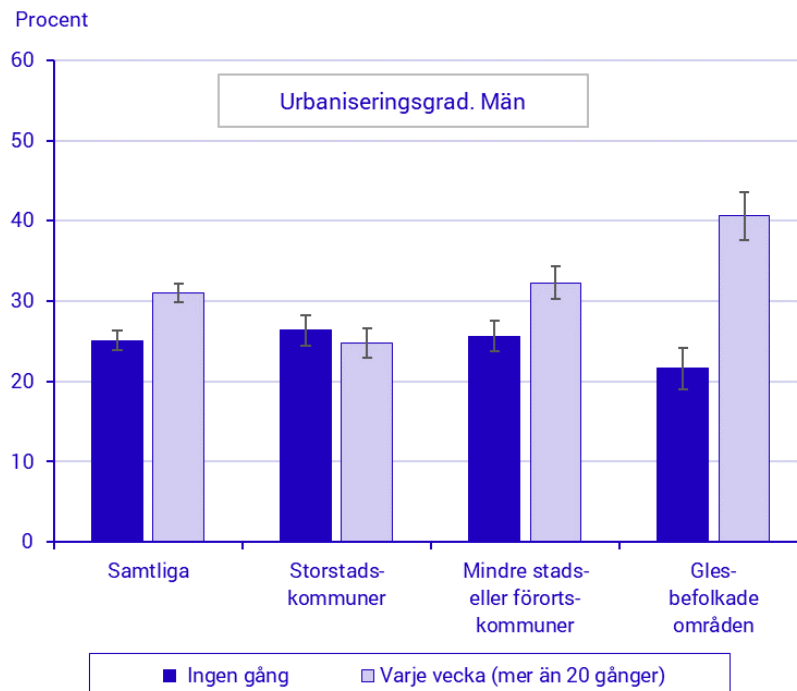
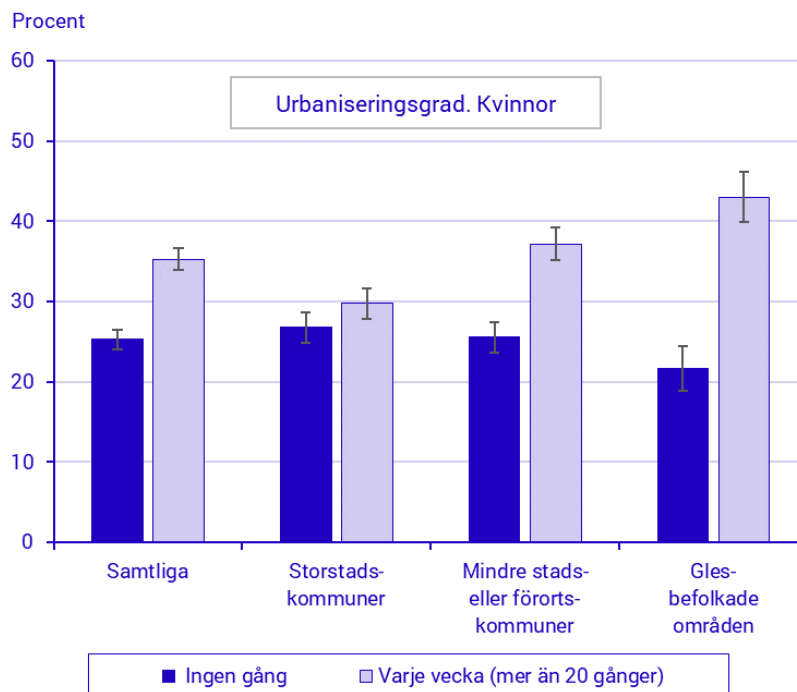
Urbaniseringsgraden har betydelse för friluftslivet

Är det den geografiska hemvisten som är avgörande för hur ofta man är ute i skog och mark, eller beror skillnaderna snarare på att den norra delen av Sverige är mer glesbefolkad än den södra?

Motsvarande redovisning av vistelser i skog och mark kan göras genom att jämföra andelarna som ofta vistas i skog och mark utifrån Urbaniseringsgrad. Detta visas i diagram 2 och 3 och ger en något mer nyanserad bild av de regionala skillnaderna i utevistelserna än i diagram 1.

Av diagram 2 framgår att var tredje kvinna (35 procent) i Sverige 16 år och äldre har varit ute i skog och mark mer än 20 gånger, eller varje vecka, under de senaste 12 månaderna 2018–2019, medan var fjärde kvinna (25 procent) inte har varit ute alls. Även bland männen (diagram 3) har 25 procent inte varit ute alls, medan andelen som varit ute mer än 20 gånger är något lägre än för kvinnorna: 31 procent.

Diagram 2 och 3. Vistelse i skog och mark: Ingen gång, samt minst en gång i veckan (eller mer än 20 gånger) under de senaste 12 månaderna 2018–2019 efter Urbaniseringsgrad. Kvinnor respektive män 16 år och äldre. Procent

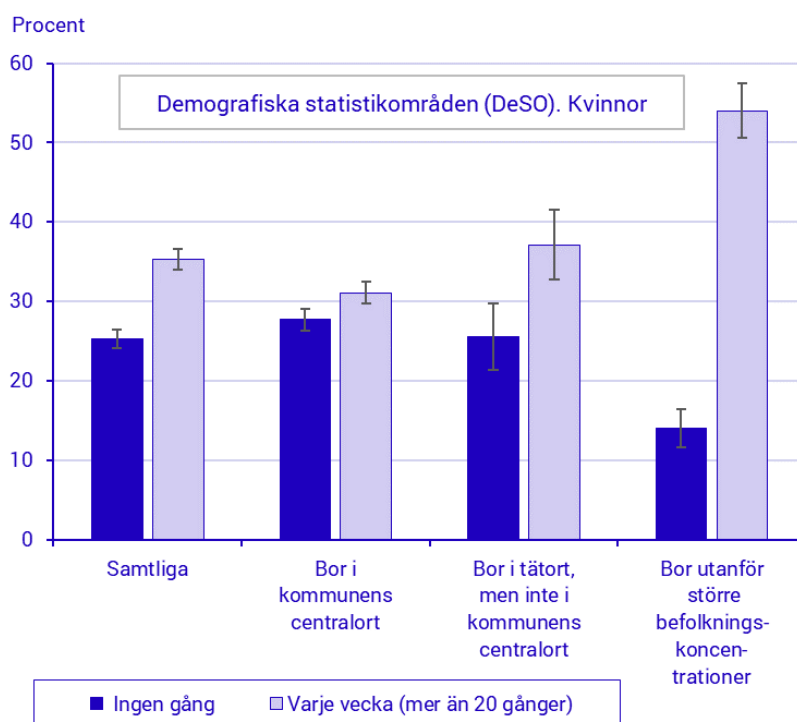
Vid jämförelse av områden med olika Urbaniseringsgrad (diagram 2 och 3) är mönstret detsamma för både kvinnor och män: Att ofta vistas ute i skog i skog och mark är vanligare i områden med lägre urbaniseringsgrad. Bland kvinnorna från 30 procent i storstadskommunerna, 37 procent i mindre stads- eller

förortskommuner, till 43 procent i glesbefolkade områden. Bland männen syns motsvarande mönster, men med något lägre andelar i respektive områdestyp: 25 procent, 32 procent och 41 procent.

Demografiska statistikområden visar tydligare skillnader i friluftsutövandet

Motsvarande jämförelse mellan stad och land utifrån grupperingen av demografiska statistikområden, DeSO, visar på samma mönster som för Urbaniseringsgrad, men skillnaderna mellan stad och landsbygd blir än tydligare i DeSO (Diagram 4 och 5).

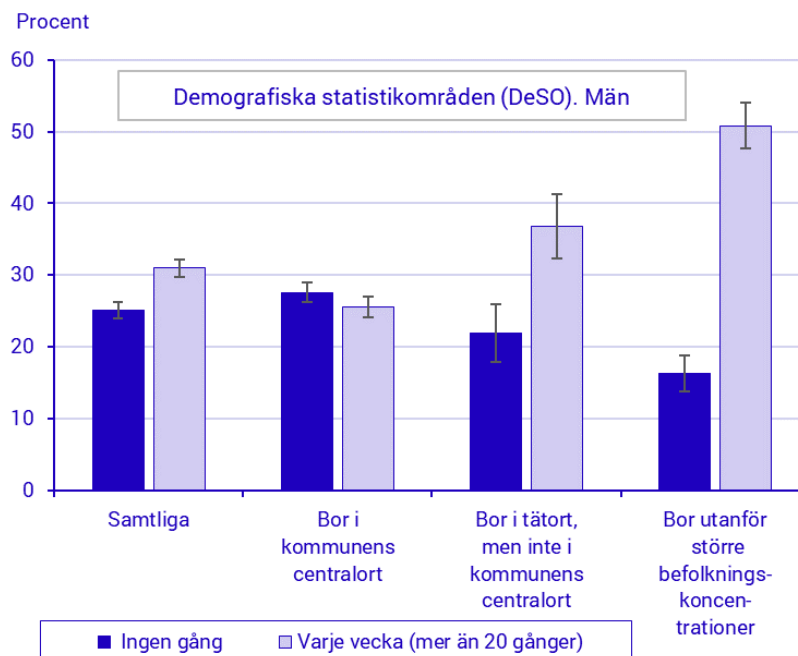
Diagram 4. Vistelse i skog och mark: Ingen gång, samt minst en gång i veckan (eller mer än 20 gånger) under de senaste 12 månaderna 2018–2019 efter demografiska statistikområden (DeSO). Kvinnor 16 år och äldre. Procent

Andelen kvinnor som ofta varit ute i skog och mark i de glesbefolkade områdena enligt DeSO, ”områden utanför större befolkningskoncentrationer”, jämfört med liknande områden enligt Urbaniseringsgrad, visar att DeSO ger en betydligt större andel, 54 procent, än Urbaniseringsgrad: *Glesbefolkade områden*, 43 procent (diagram 4).

Och betydligt lägre andelar i dessa DeSO-områden: 14 procent, har inte varit ute i skog och mark alls, i jämförelse med andelen kvinnor i ”glesbefolkade områden”: 22 procent, enligt klassificeringen i Urbaniseringsgrad. Dessa påtagliga skillnader i utfallet på vistelser i skog och mark mellan de båda klassificeringarnas tätbygd och glesbygd är även tydliga bland männen (diagram 5).

Diagram 5. Vistelse i skog och mark: Ingen gång, samt minst en gång i veckan (eller mer än 20 gånger) under de senaste 12 månaderna 2018–2019 efter demografiska statistikområden (DeSO). Män 16 år och äldre. Procent

Orsakerna till dessa skillnader i utfallet på friluftslivet kan ligga i de olika klassificeringarnas förmåga att kunna renodla karakteristiken i boendeområdena: Gradvis från ren landsbygd, via mindre tätorter till större befolkningskoncentrationer. Samma glesbefolkade område i en kommun kan i *Urbaniseringsgrad* klassas som tillhörande en storstadskommun, om de tätbefolkade områdena dominerar i kommunen. Men i DeSO utgör det glesbefolkade området istället ett eget statistikområde som grupperas tillsammans med andra liknande statistikområden från andra kommuner. Detta antyder att närheten till naturområden har stor betydelse för möjligheterna och benägenheten att vistas i skog och mark.

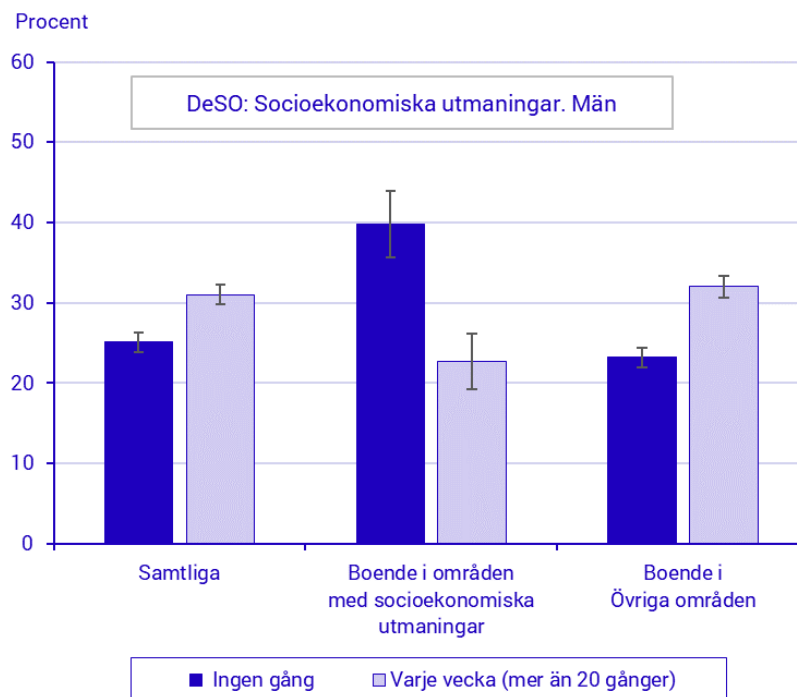
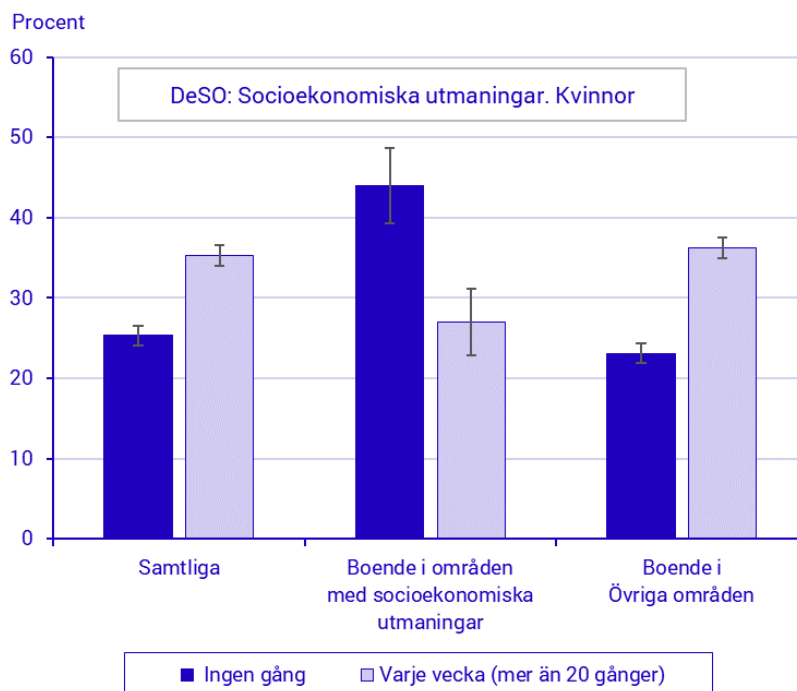
Socioekonomiska skillnader i friluftsutövandet

Men kanske är detta ändå bara en del av sanningen bakom skillnaderna i friluftsvanorna? En ytterligare gruppering, är en klassificering av demografiska statistikområden utifrån befolkningsdata av mer socioekonomisk karaktär som tagits fram av Delegationen mot Segregation (Delmos). Mer information ges under *Bakgrundsfakta och begrepp* nedan.

Även för denna klassificering syns i ett tydligt mönster både bland kvinnor och bland män, där områden med *socioekonomiska utmaningar* uppvisar betydligt lägre andelar som ofta varit ute i skog och mark jämfört med övriga områden (diagram 6 och 7).

Diagram 6 och 7. Vistelse i skog och mark: Ingen gång, samt minst en gång i veckan (eller mer än 20 gånger) under de senaste 12 månaderna 2018–2019 efter demografiska statistikområden (DeSO): Områden med socioekonomiska utmaningar respektive Övriga områden. Kvinnor respektive män 16 år och äldre. Procent

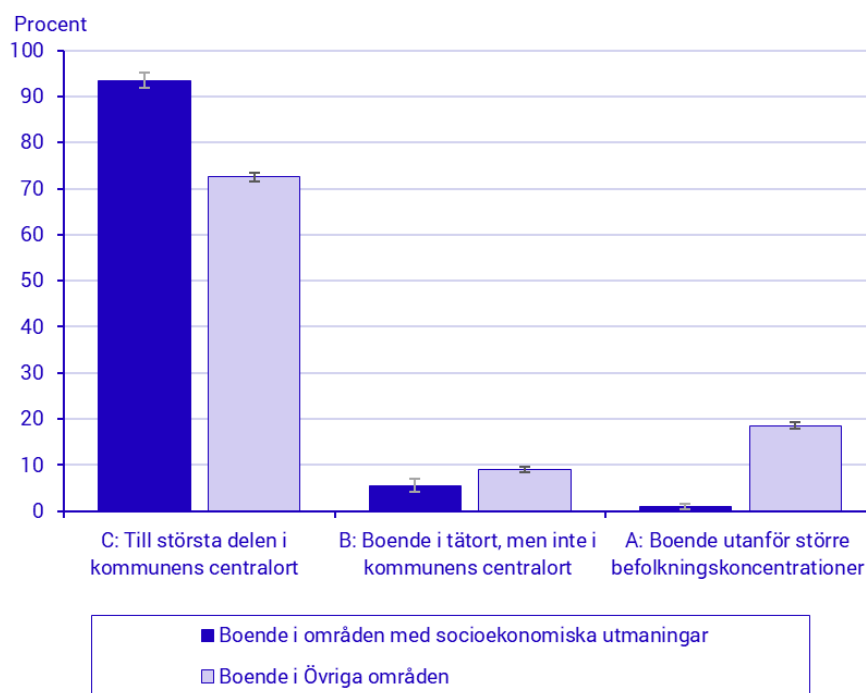

Bland kvinnorna är det 27 procent som ofta varit ute i skog och mark, medan andelen som inte varit ute i skog och mark alls under de senaste 12 månaderna var 44 procent. Bland männen var motsvarande dessa andelar 23 procent och 40 procent.

Områden med socioekonomiska utmaningar ligger oftast i centralorterna

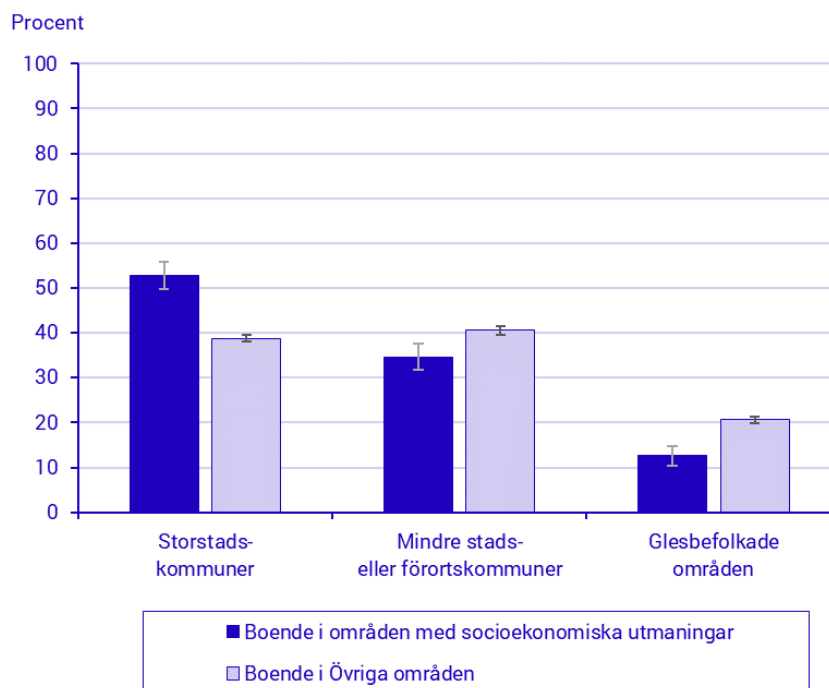
I detta sammanhang måste framhållas att den allra största delen av områdena med socioekonomiska utmaningar tillhör DeSO-områden som kategoriseras som ”Områden som till allra största delen ligger i kommunens centralort” (diagram 8) och i klassificeringen enligt Urbaniseringsgrad återfinns de till större delen i storstadskommunerna (diagram 9). Avståndet till naturområden i storstäderna kan i många fall ha en försvårande inverkan på möjligheterna att utnyttja friluftslivet.

Diagram 8. Andel boende i områden med socioekonomiska utmaningar och i övriga områden efter demografiskt statistikområde (DeSO). Personer 16 år och äldre 2018–2019. Procent

Källa: SCB, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC)

Diagram 9. Andel boende i områden med socioekonomiska utmaningar efter Urbaniseringsgrad. Personer 16 år och äldre 2018–2019. Procent

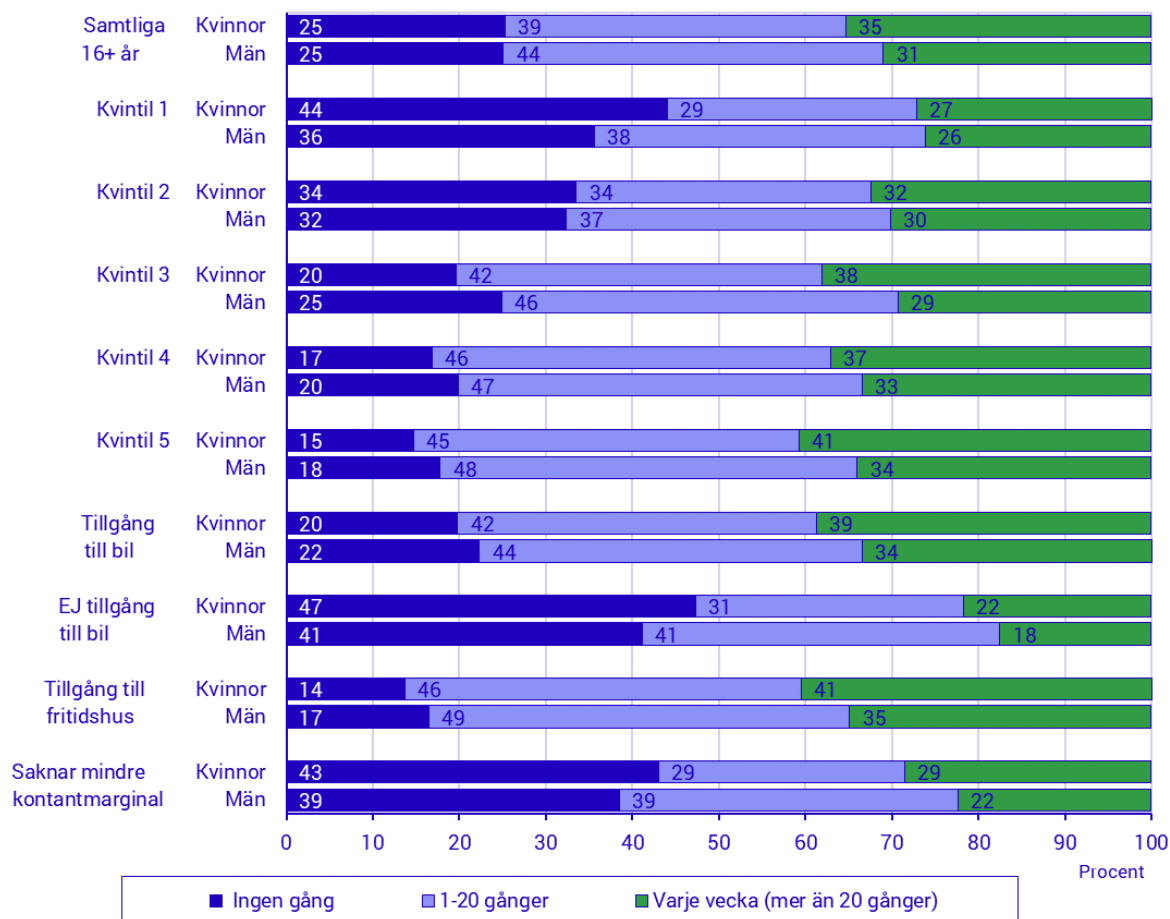
Tillgång till bil och inkomstnivå är betydelsefulla faktorer för vistelser i skog och mark

Det finns även ett tydligt samband mellan mindre vistelser i skog och mark och andra ekonomiska faktorer som låg disponibel inkomst, ej tillgång till bil och svårigheter att klara löpande utgifter. Dessa egenskaper medför lägre grad av vistelser i skog och mark jämfört med grupper som har större resurser i dessa avseenden, oavsett boendeort. Av diagram 10 framgår påtagliga skillnader mellan grupper med olika ekonomiska förhållanden med avseende på vistelser i skog och mark.

Att ha tillgång till bil är av stor betydelse liksom disponibel inkomst. Andelen som inte varit ute i skog och mark alls under en föregående 12-månadersperiod är bland kvinnor i den lägsta inkomstkvintilen (kvintil 1) 44 procent, medan motsvarande andel bland kvinnor i den högsta inkomstkvintilen (kvintil 5) endast är 15 procent. Bland männen i samma inkomstgrupper är förhållandena ungefär desamma mellan inkomstgrupperna: 36 procent respektive 18 procent.

Mer information om inkomstbegreppet återfinns under Bakgrundsfakta och begrepp nedan: Disponibel inkomst per konsumtionsenhet, kvintilindelad.

Diagram 10. Vistelse i skog och mark: Ingen gång, någon gång i månaden eller mer sällan (1-20 ggr), samt minst en gång i veckan (mer än 20 gånger) under de senaste 12 månaderna 2018–2019 efter ekonomiska och materiella förhållanden. Män och kvinnor 16 år och äldre. Procent

Kvintil 1 avser den femtedel av befolkningen som har lägst disponibel inkomst per konsumtionsenhet och kvintil 5 den femtedel som har högst. Mer information om inkomstbegreppet återfinns under Bakgrundsfakta och begrepp nedan.

Saknar mindre kontantmarginal: Nej-svar på intervjufrågan "Skulle du/ ditt hushåll inom en månad klara av att betala en oväntad utgift på 12 000 kronor utan att låna eller be om hjälp?". Beloppet ändrades från 11 000 kr till 12 000 kr 2016.

Ingen kontantmarginal – litet friluftsutövande

Även i gruppen som saknar en mindre kontantmarginal är det en förhållandevis hög andel bland både kvinnor och män som inte alls varit ute i skog och mark: 43 procent respektive 39 procent. Till stora delar sammanfaller visserligen dessa bakgrundsegenskaper: Låg disponibel inkomst och avsaknad av kontantmarginal, vilket kan ge intryck av överflöd information i diagrammet. Men avsaknad av kontantmarginal kan även spegla livsstilsförhållanden, oavsett inkomstförhållanden. Knappt hälften av dem som saknar kontantmarginal tillhör kvintilgrupp 1, medan var tionde tillhör de högsta inkomstgrupperna, kvintilgrupp 4 och 5. Med andra ord är de som saknar kontantmarginal

fördelade på samtliga kvintilgrupper, om än med betydande övervikt mot de lägre inkomstgrupperna.

Utgör avsaknad av bil ett större hinder för friluftslivet än låg inkomst?

Diagram 10 visar också ungefär lika höga andelar som inte varit ute i skog och mark i kvintilgrupp 1 som i gruppen som inte har tillgång till bil. Men det är ungefär hälften av dem som tillhör kvintilgrupp 1 som också har tillgång till bil.

Vidare resultatjämförelser visar att var tredje person i kvintilgrupp 1 och 2 (de lägsta inkomstgrupperna) som har tillgång till bil inte har varit ute i skog och mark de senaste 12 månaderna, vilket är en lika hög andel som i kvintilgrupperna 4 och 5 (de högsta inkomstgrupperna) som inte har tillgång till bil. Här skulle en förklaring kunna vara ett samband med bostadsort: Att tillgång till bil inte borde vara nödvändigt för att utöva friluftsliv om man bor i glesbefolkade områden. Men resultatjämförelserna visar också att det inte föreligger några betydande skillnader mellan låginkomsttagare med och utan bil och höginkomsttagare med och utan bil, med avseende på andelar i dessa grupper som bor i tätort och i glesbefolkade områden.

Kombinationen av dessa förhållanden bland låginkomsttagare och höginkomsttagare antyder således att tillgång till bil kan vara av mindre betydelse än låg inkomst för benägenheten att inte vara ute i skog och mark.

Enstaka förändringar över tid för vistelser i skog och mark

Fördelning av vistelser i skog och mark efter ekonomiska och materiella förhållanden 2014–2015 finns publicerat sedan tidigare⁸. Detta möjliggör vissa jämförelser med motsvarande förhållanden 2018–2019.

Dock visar en jämförelse av resultaten mellan åren 2014–2015 och 2018–2019 att det endast i några enstaka fall går att utläsa några statistiskt säkerställda skillnader för de jämförda grupperna.

Bland kvinnor utan tillgång till bil minskade andelen som varit ute i skog och mark högst någon gång i månaden (1–20 gånger) från 38 procent till 31 procent.

Bland kvinnor med tillgång till fritidshus ökade andelen som varje vecka varit ute i skog och mark från 35 procent till 41 procent, medan andelen som varit ute mer sällan (1–20 gånger) istället minskade, från 49

---

⁸ [Fritid 2014–2015, sidan 36. Rapport nr 128 i SCB:s rapportserie Levnadsförhållanden. hämtad 2020-02-04.](#)

procent till 46 procent. Bland män med tillgång till fritidshus syns en liten minskning av andelen som inte varit ute alls, från 20 procent till 17 procent.

Bakgrundsfakta och begrepp

Undersökningarna av levnadsförhållanden, ULF/SILC

SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF/SILC) är en intervjuundersökning som har gjorts årligen sedan 1975.

Undersökningen är uppbyggd kring ett antal områden som har betydelse för människors levnadsförhållanden, som till exempel ekonomi, sysselsättning, arbetsmiljö, fritid och hälsa. Sedan år 2008 omfattar undersökningen såväl den nationella levnadsförhållandeundersökningen ULF som den EU-gemensamma undersökningen Statistics on Income and Living Conditions (SILC).

I ULF/SILC ställs frågor om man på fritiden under de senaste 12 månaderna varit ute i skog o mark, samt hur ofta man varit ute enligt följande formuleringar:

Har du under de senaste 12 månaderna varit ute i skog och mark för att få en naturupplevelse, plocka svamp eller bär?

Om Ja:

Ungefär hur många gånger eller hur ofta (under de senaste 12 månaderna)?

1 Någon gång i kvartalet eller mer sällan (1-5 ggr)

2 Någon gång i månaden (6-20 ggr)

3 Någon gång i veckan eller oftare (mer än 20 ggr)

Region enligt NUTS2

NUTS (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) är EU:s regionindelning med det främsta syftet att erhålla jämförbara områden vad avser till exempel yta och befolkningsstorlek i EU:s olika medlemsländer. NUTS används bland annat för statistisk redovisning och i EU:s regionalpolitik. I Undersökningarna av levnadsförhållanden används indelningen i så kallade riksområden, NUTS2 enligt följande indelning:

NUTS2	
<i>SE11</i>	<i>Stockholm: Omfattar Stockholms län.</i>
<i>SE12</i>	<i>Östra Mellansverige: Uppsala län, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län.</i>
<i>SE21</i>	<i>Småland med öarna: Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län.</i>
<i>SE22</i>	<i>Sydsverige: Blekinge län, Skåne län.</i>
<i>SE23</i>	<i>Västsverige: Hallands och Västra Götalands län.</i>
<i>SE31</i>	<i>Norra Mellansverige: Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län.</i>
<i>SE32</i>	<i>Mellersta Norrland: Västernorrlands och Jämtlands län.</i>
<i>SE33</i>	<i>Övre Norrland: Västerbottens och Norrbottens län.</i>

[Se karta över NUTS2 länsindelning](#)

Urbaniseringsgrad

Urbaniseringsgraden enligt Eurostat, beräknas utifrån befolkningsstorlek och befolkningstäthet i sammanhängande kilometerrutor (kluster) inom en kommun. Beroende på vilka täthetskluster som dominerar i en kommun kommer hela kommunen att klassas som antingen tillhörande *Storstadskommuner*, *Mindre stads- eller förortskommuner* eller *Glest befolkade områden*. Till storstadskommuner räknas här inte enbart de tre storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö, utan även ett flertal av landets större kommuner, vilka framgår av kartan i länken nedan.

Mer information om Urbaniseringsgrad finns under denna länk: [Statistikskolan: Urbanisering – från land till stad \(scb.se\)](#)

Demografiska statistikområden, DeSO

Som ett alternativ till Urbaniseringsgrad finns sedan den 1 januari 2018 en rikstäckande indelning i **demografiska statistikområden (DeSO)**, som följer läns- och kommungränserna. DeSO delar in Sverige i 5 984 delområden som vid starten 2018 hade mellan 700 och 2 700 invånare. DeSO utgörs därmed av betydligt mindre geografiska områden än den kommungruppsindelning som ligger till grund för Urbaniseringsgrad. Antalet DeSO per kommun styrs till stor del av befolkningstalet, vilket gör att en kommun som Stockholm har 544 delområden och Göteborg 306. Befolkningsmässigt små kommuner som Bjurholm och Dorotea har två områden.

Det blir därför möjligt att gruppera mindre avgränsade områden med inte enbart liknande befolkningstäthet, utan också utifrån demografiska

registerdata. DeSO möjliggör en betydligt skarpare avgränsning mellan olika områdestyper än vad som kan åstadkommas utifrån Urbaniseringsgrad. DeSO klassificerar följande tre olika områdestyper:

Kategori A (agrara områden): Statistikområdena utgörs huvudsakligen av landsbygd och ligger till största delen utanför centralorterna och de övriga större befolkningskoncentrationerna (tätorterna). Mindre tätorter under ca 1 000 invånare och som inte är centralort ingår här i kategori A. Totalt återfinns 18 procent av samtliga DeSO inom kategori A.

Kategori B: Områden som till största delen ligger i en större befolkningskoncentration eller tätort, men inte i kommunens centralort. Dessa utgör 10 procent av samtliga DeSO.

Kategori C: Områden som till största delen ligger i kommunens centralort. Sammanlagt 72 procent av samtliga DeSO.

Befolkningsmässigt små kommuner med bara två DeSO har normalt ett område i kategori C och ett i kategori A. Mer om DeSO återfinns i denna länk: [DeSO – Demografiska statistikområden \(scb.se\)](https://scb.se/tema/demografi/demografiska-statistikomraden)

Områden med socioekonomiska utmaningar

Regeringen har gett *Delegationen mot Segregation (DelMoS)* i uppdrag att bland annat genomföra analyser av frågor som rör segregation⁹. I detta arbete har Delmos tagit fram en gruppering av DeSO i olika områdestyper utifrån följande fem områdesuppgifter:

1. Andel förvärvsarbetande
2. Andel lågutbildade
3. Andel långtidsarbetslösa
4. Andel personer med försörjningsstöd
5. Andel som varken arbetar eller studerar

Delmos kategoriserar områden som ”Områden med socioekonomiska utmaningar” om de i minst tre av fem uppgifter avviker från medelvärdet med mer än en standardavvikelse. Utifrån ovanstående kriterier har även områden med goda socioekonomiska förutsättningar kunnat identifieras. I denna rapport redovisas dock områden med goda socioekonomiska förutsättningar tillsammans med övriga områden.

---

⁹ [Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation. Hämtad 2021-03-03.](#)

Tidigare statistik redovisad efter denna indelning finns i SCB-rapporten "[Uppväxtvillkor för barn med utländsk bakgrund](#)".

Mer information om områden med socioekonomiska utmaningar finns i Delmos rapport [Segregationens konsekvenser för unga – Analys till regeringens ungdomspolitik.](#)"

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet, kvintilindelad

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet uppdelat på kvintiler, där kvintil 1 avser den femtedel av befolkningen som har lägst inkomst och kvintil 5 den femtedel som har högst.

Med disponibel inkomst avses summan av alla inkomster och transfereringar (t.ex. barn- och bostadsbidrag samt försörjningsstöd) minus slutlig skatt.

För att göra jämförelser av disponibel inkomst och ekonomisk köpkraft mellan olika typer av hushåll används ett viktsystem där konsumtionen är relaterad till hushållets sammansättning. Den disponibla inkomsten divideras med den konsumtionsvikt som gäller för hushållet. I Undersökningarna av levnadsförhållanden används den så kallade modifierade OECD-skalan som bland annat används av Eurostat för europeisk statistik, till exempel EU-SILC som i Sverige utgör en del av Undersökningarna av levnadsförhållanden.

Enligt den modifierade OECD-skalan har individer i hushållet följande vikt:

Ensamboende	1,00
Ytterligare person 14- år	0,50
Barn 0–13 år	0,30

Tabellbilaga i Excelformat finns på SCB:s hemsida

I anslutning till denna rapport finns på SCB:s hemsida en Excelfil innehållande en tabellbilaga med utförligare statistikredovisning av vinstelser i skog och mark samt utomhusidrottande efter ett stort antal redovisningsgrupper 2018–2019. Tabellbilagan återfinns i anslutning till denna rapport under "Rapporter" på sidan [Undersökningarna av levnadsförhållanden \(ULF/SILC\) \(scb.se\)](#)